

BORGARTING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 30.03.2022

Saksnr.: 21-076153ASD-BORG/02

Dommere:

Lagdommer
Lagdommer
Ekstraordinær
lagdommer

Marit Bjørånesset Frogner
Irene Sogn
Axel Slettebøe

Ankende part	Paal Richard Diskerud	Advokat John Christian Elden Rettslig medhjelper: advokat Sindre Reimers Rising
--------------	-----------------------	---

Ankemoøpart	Dagens Næringsliv AS	Advokat Halvard Helle
-------------	----------------------	-----------------------

Hva saken gjelder

Saken gjelder krav på erstatning og oppreisning for ærekrenkelser i en artikkel publisert av Dagens Næringsliv.

Sakens bakgrunn

Paal Richard Diskerud har drevet ulike former for forretningsvirksomhet. I 2012 ble han involvert i planene om å utvikle et datalagringscenter på Hydros tidligere fabrikk eiendommer på Rjukan i Tinn kommune. Diskerud har forklart at han ble bedt av styreleder, og den gang daglig leder i Rjukan Technology Center AS, om å bistå i forhandlingene med ulike aktører i forbindelse med disse planene. Styrelederen i selskapet var Gregory Malin, Diskeruds svoger. I forbindelse med planene om datalagringscenteret ble det opprettet et selskap Nydro AS, som senere endret navn til Norzetta AS. Rjukan Technology Center eide 50 prosent av Nydro/Norzetta. Selskapet hadde ingen ansatte.

I september 2012 kontaktet Diskerud Audun Mogen med spørsmål om han kunne være interessert i en stilling i Nydro/Norzetta. Mogen var ansatt i Rjukan Næringsutvikling AS, som var Tinn kommunes næringssselskap. Mogen utvekslet i den forbindelse også noen e-poster med styreleder i Rjukan Technology Center, Malin. Det ble imidlertid ikke noe mer ut av denne dialogen.

Fra sommeren 2014 arbeidet journalistene Gøran Skaalmo og Knut Gjernes i Dagens Næringsliv med en sak om Diskeruds lånevirkosomhet. Dette resulterte i en omfattende artikkel 8. september 2014 der Diskerud ble omtalt som «lånehai». Artikkelen ble fulgt opp med flere senere artikler. «Lånehai-artiklene» var opprinnelig en del av søksmålet, men ble frafalt før hovedforhandlingen i tingretten.

Den 10. november 2014 ringte Audun Mogen til styrelederen i Rjukan Næringsutvikling, Stein Lier-Hansen, og fortalte om dialogen han hadde hatt med Diskerud og Malin i 2012 om et mulig arbeidstilbud. Lier-Hansen har forklart at han ba Mogen om å informere ordføreren og rådmannen, og at han selv informerte ordføreren om informasjonene han hadde fått fra Mogen.

Den 17. november 2014 ble det holdt et møte mellom Mogen, ordføreren i Tinn kommune, Steinar Bergsland og rådmann i Tinn kommune, Rune Løddøen. Løddøen har skrevet et notat fra møtet. Av Løddøens notat går det fram at det ble snakket om artiklene i Dagens Næringsliv om Diskerud («lånehai-artiklene»), og at ordføreren hadde mottatt et varsel. Om dette varslat heter det i notatet:

Han hadde snakket med Stein LH på telefon og han hadde opplyst at Audun M. hadde kontaktet han etter telefonmøtet på søndag ettermiddag for å informere om at han hadde blitt tilbudt stilling som daglig leder i Norzetta/Nydro der blant annet avlønning skulle bestå i at han skulle få provisjon på alt han kunne skaffe av

offentlige midler. Audun hadde gitt uttrykk for at han oppfattet dette som forsøk på grov korrupsjon og han takket nei til tilbudet.

Om hva Mogen uttalte i møtet heter det videre i notatet:

Audun opplyste følgende:

- Han hadde fått forespørsel om jobb i NorZetta/Nydro
- Pål Diskerud/Pål Remmen hadde fått fullmakt til å forhandle fram en avtale med Audun
- Han hadde fått tilbud som besto av grunnlønn, provisjon på alt han kunne skaffe av offentlige midler og eierandeler/tilbud om framtidig utbytte.

Greg Mailin hadde uttrykt overfor Audun at han hadde ønske om at han kunne være ansatt både i selskapet og som næringssjef og at RNu og NorZetta kunne dele på lønna hans.

Han satt igjen med en vond følelse og hadde takket nei til tilbudet. Han hadde varslet rådmannen og Bård Stranheim om dette og spurt om han fortsatt kunne jobbe med datalagringsprosjektene noe han hadde fått klarert. Dette skulle ha skjedd i en telefonsamtale der Bård Stranheim og han satt på Notodden med rådmannen. Audun bekreftet at han ikke har varslet dette som et forsøk på korrupsjon, ordet korrupsjon ble ikke nevnt. Han var også noe usikker om det vart riktig å bruke dette uttrykket jf. det han hadde varslet Stein LH om.

Tinn kommune sendte deretter et brev til Økokrim datert 19. november 2014. Brevet har overskriften «Anmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon». Vedlagt anmeldelsen fulgte rådmannens notat av 17. november 2014.

Det er ikke opplyst hvordan Dagens Næringsliv fikk kjennskap til opplysningene om at kommunen planla å sende brev om mulig korrupsjon til Økokrim. Det er imidlertid opplyst at Dagens Næringsliv var i kontakt med ulike personer med tilknytning til saken i denne perioden. Den 19. november 2014 sendte Gøran Skaalmo en e-post til advokat John Christian Elden der han opplyste om at avisen dagen etter ville omtale Tinn kommunes anmeldelse av korrupsjonsforsøk mot næringssjefen i kommunen. Advokat Elden svarte at anmeldelsen var ukjent for Diskerud og kommenterte en del andre opplysninger og spørsmål fra Skaalmo.

Den 20. november 2014 publiserte Dagens Næringsliv artikkelen som er gjenstanden for søksmålet. På forsiden av avisen er det et bilde av Diskerud med overskriften «Anmeldt for mulig korrupsjon». Det heter videre på forsiden «Ville ansette kommunens næringssjef» og i litt mindre tekst:

Tinn kommune ber Økokrim etterforske et selskap kontrollert av Pål Diskerud og hans familie.

En artikkel om det samme temaet hadde også vært publisert i avisens nettutgave kvelden før. Partene har i liten grad gått inn på artikkelen i nettutgaven, og lagmannsretten legger til grunn at den ikke har noe annet innhold av betydning for vår sak enn artikkelen i papirutgaven. Lagmannsretten kommer for øvrig nærmere tilbake til artikkelen nedenfor under lagmannsrettens syn på saken.

I et leserinnlegg i avisen 22. november 2014 argumenterte advokat Elden på vegne av Diskerud for at gjengivelse av en anmeldelse kunne være injurierende, at det ikke forelå noen anmeldelse, bare en anmodning om undersøkelse, at Diskerud bestred at han har forsøkt seg på korrupsjon og at Dagens Næringsliv ikke hadde grunnlag for sine påstander. Etter leserinnlegget fulgte en presisering fra Dagens Næringsliv, der det blant annet het:

Onsdag 19. november sendte Tinn kommune en «Anmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold – forsøk på korrupsjon» til Økokrim.

Den 7. november 2017 tok advokat Elden på vegne av Diskerud ut forliksklage mot Dagens Næringsliv med krav om erstatning for økonomisk tap utmålt etter rettens skjønn, oppad begrenset til 1 500 000 kroner og oppreisningserstatning utmålt etter rettens skjønn, oppad begrenset til 1 500 000 kroner. Saken ble innstilt av Oslo forliksråd.

Den 11. desember 2018 tok advokat Elden på vegne av Diskerud ut stevning for Oslo tingrett med krav om erstatning og oppreisning på grunn av ærekrenkelser. Som nevnt gjaldt saken opprinnelig også artiklene om Diskeruds lånevirkosomhet, i tillegg til artikkelen om mulig korrupsjon. Kravene om erstatning og oppreisning var tilsvarende som i forliksklagen.

Advokat Vidar Strømme tok på vegne av Dagens Næringsliv til motmæle i tilsvaer 14. januar 2019. Dagens Næringsliv bestred at det var grunnlag for erstatning og oppreisning og nedla påstand om frifinnelse.

Oslo tingrett avsa 26. mars 2021 dom med slik domsslutning:

1. Dagens Næringsliv AS frifinnes.
2. Paal Richard Diskerud dømmes til å erstatte Dagens Næringsliv AS' sakskostnader med kr. 923 469 – nihundreogtjuetretusenfirehundreogsekstini kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

Paal Richard Diskerud har anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Ankeforhandling ble holdt 8. til 10. mars 2022 i Borgarting lagmannsretts hus. Diskerud møtte sammen med sin prosessfullmektig og rettslig medhjelper. Redaktør Gry Egenes møtte på vegne av Dagens Næringsliv sammen med prosessfullmektigen. Bevisførselen går fram av rettsboka.

Hovedtrekkene i Paal Richard Diskeruds syn på saken

Dagens Næringslivs artikkel innebærer en ærekrenkelse, jf. skadeserstatningsloven § 3-6 a første ledd. Publiseringen av artikkelen var ikke berettiget, og vilkårene for erstatning for økonomisk tap og oppreisning er oppfylt.

Både enkelte elementer og den samlede presentasjonen av saken, med bilde og overskrifter, er egnet til å krenke Diskeruds æresfølelse eller omdømme. Det vises til Egenes forklaring om at det var en «røff anklage». Beskyldninger om straffbare forhold regnes alltid som ærekrenkende. Uriktige anklager om korrupsjon ble særlig trukket fram av lovgiver i forbindelse med overføring av ærekrenkelsessaker fra strafferetten til sivilretten.

Artikkelen inneholdt faktiske opplysninger, og avisen har derfor plikt til å sikre at opplysninger av ærekrenkende karakter er korrekte. I dette tilfellet er det klart at de faktiske opplysningene ikke var korrekte, ifølge Mogens forklaring om at han ikke hadde brukt ordet «korrupsjon». Dagens Næringsliv kalte videre uriktig brevet fra Tinn kommune til Økokrim en anmeldelse. En anmeldelse er noe annet, og mer alvorlig, enn en anmodning om undersøkelse. En anmeldelse innebærer blant annet et ansvar for den som anmelder. I dette tilfellet besluttet Tinn kommune at saken ikke skulle anmeldes.

Det er videre forskjell på undersøkelse og etterforskning. Det er også uriktig at det i artikkelen framstilles som om Diskerud er anmeldt. Man anmelder forhold, ikke bestemte personer eller selskaper. Artikkelen etterlater dessuten et inntrykk av at det var Diskerud personlig som var anmeldte for mulig korrupsjon. Det vises særlig til at han var avbildet på forsiden av avisen. Endelig forsterket henvisningen til lånehai-artiklene i faktaboksen at Diskerud er en person som ikke har «rent mel i posen».

Det er uriktig at Mogen omtales som kommunens næringssjef. Mogen var ansatte i Rjukan Næringsutvikling AS, som er et rettssubjekt atskilt fra kommunen. Det er uriktig at selskapene som omtales er kontrollert av Diskerud og hans familie. Det er også uriktig at det gjaldt en ansettelse i Rjukan Technology Center. Sonderingen var mellom Nydro/Nrozetta. Det var heller ikke tale om lønn basert på tildeling av offentlige støttebidrag, siden slike midler først ble et tema senere. Det var dessuten ikke tale om noe konkret jobb-tilbud til Mogen.

Dagens Næringsliv hadde uansett et ansvar for å undersøke om det faktisk hadde skjedd et forsøk på korrupsjon, og kunne ikke basere seg bare på opplysningene fra kommunen. Det er kun i helt spesielle tilfeller at journalister ikke har ansvar for å verifisere informasjon som videregives. Spredningen av rykter fritar ikke media for ansvar for det som publiseres.

Dagens Næringsliv har handlet forsettlig eller uaktsomt. I den forbindelse vises det særlig til at det foreligger brudd på flere av bestemmelsene i «Vær varsom-plakaten». Dagens Næringsliv har også brutt sine egne kontrollrutiner. Dagens Næringsliv var klar over at artikkelen inneholdt faktiske feil og at disse var egnet til å svekke Diskeruds æresfølelse eller omdømme. Under enhver omstendighet foreligger det ansvar fordi ansvarlig redaktør ikke har godtgjort at det ble foretatt tilstrekkelig kontroll av faktum.

Dagens Næringsliv har ikke godtgjort at publiseringen var berettiget, jf. skadeserstatningsloven § 3-6 a andre ledd. I dette tilfellet må det foretas en avveining mellom retten til ytringsfrihet og retten til privatliv i EMK. Retten til ytringsfrihet har ikke forrang foran retten til privatliv. Selv om temaet korrupsjon og samrøre mellom offentlige og private midler kan ha offentlig interesse, må det foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Det har ingen offentlig interesse å gi uriktig informasjon om saksforholdet. Alvoret i anklagen tilsier at pressen må vise særlig varsomhet ved videreformidling.

I vår sak var det unødvendig å identifisere Diskerud. At en person er under etterforskning for et straffbart forhold, innebærer ikke at vedkommende kan anses som en offentlig person som nyter et mer begrenset vern om sitt privatliv. Diskerud var ingen offentlig person før artiklene i Dagens Næringsliv. Det var heller ingen andre medier som fant det nødvendig å offentliggjøre opplysninger om Diskerud. Det var fullt mulig å omtale saken uten å identifisere Diskerud, jf. NRKs omtale av saken.

Ytringsfriheten beskytter journalistisk virksomhet under forutsetning av at journalistikken overholder alminnelige etiske retningslinjer for journalistikk og gir troverdig og presis informasjon på et forsvarlig faktisk grunnlag. Dagens Næringsliv tok ikke kontakt med Diskerud eller hans advokat etter at avisen fikk opplyst at det ikke forelå noen anmeldelse, bare en anmodning om undersøkelse. Dagens Næringsliv har brutt «Vær varsom-plakaten» punkt 4.1, 4.3, 4.4, 4.5 og 4.14. At avisen trykket advokat Eldens leserinnlegg etter at artikkelen var publisert, er uten betydning.

Svakhetene ved informasjonsinnhenting, verifikasjonen og bruk av feilaktige opplysninger tilsier at publiseringen var rettsstridig. Det samme gjelder artikkelens innhold, form og konsekvenser for Diskerud. Det foreligger ikke allmenne interesser eller andre gode grunner som tilsa publisering av artikkelen med den formen og det innholdet den hadde. Dagens Næringsliv kunne ventet med å omtale saken til den ble nærmere avklart, eventuelt redegjort for det spinkle grunnlaget for anklagen. Uriktige ærekrenkende ytringer er ansvarsbetingende med mindre det foreligger spesielle grunner. Slike grunner er ikke tilstede i vår sak.

Det er ikke mulig å dokumentere det nøyaktige økonomiske tapet som Diskerud har lidt fordi tapet skyldes tapte muligheter som følge av at bankene ikke vil gi han lån, og at offentlige virksomheter ikke vil tildele han kontrakter. Utmålingen overlates derfor til

rettens skjønn. Når det gjelder oppreisningserstatningen, bør den settes såpass høyt at det ikke vil lønne seg for medieforetak å begå ærekrenkelser.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Dagens Næringsliv AS v/styrets leder betaler til Paal Richard Diskerud erstatning etter rettens skjønn.
2. Dagens Næringsliv AS v/styrets leder betaler til Paal Richard Diskerud oppreisningserstatning etter rettens skjønn, oppad begrenset til norske kroner 1.500.000.
3. Dagens Næringsliv AS v/styrets leder betaler til Paal Richard Diskerud sakskostnader for ting- og lagmannsrett.

Hovedtrekkene i Dagens Næringsliv AS sitt syn på saken

Dagens Næringsliv hadde et godt faktisk grunnlag for artikkelen. Det er ikke påvist journalistiske feil. Det var forsvarlig å anse brevet til Økokrim som en anmeldelse. Mogen har bekreftet at arbeidstilbudet kom fra Diskerud og Pål Remman, og at tilbudet ble gitt fra et selskap kontrollert av Diskerud. Ordføreren, rådmannen og Mogen selv har bekreftet at Mogen var nærings sjef i kommunen. Det var derfor forholdet ble anmeldt. Opplysningen om at selskapene var kontrollert av Diskerud, hadde forsvarlig forankring i kommunens brev til Økokrim. Diskeruds advokat hadde videre bekreftet at Diskerud hadde formelle og reelle roller. Advokat Elden korrigerer ikke opplysningene fra Dagens Næringsliv om at Rjukan Technology Center og Norzetta var kontrollert av Diskerudfamilien. Det vises dessuten til at Diskeruds far var til stede i formannskapsmøtet i Tinn kommune der datalagrings sentere ble diskutert, at Diskeruds svoger er styreleder i Rjukan Technology Center, og at søsteren også har en sentral rolle i selskapsstrukturen.

Basert på vitneforklaringen til Lier-Hansen er det klar sannsynlighetsovervekt for at Mogen i samtale med Lier-Hansen omtalte hendelsen som mulig korrupsjon. Mogen har videre bekreftet at han fikk et tilbud om avlønning delvis basert på provisjon av det han kunne få inn gjennom offentlige støtteordninger. Det er ikke mediens oppgave å vurdere hvorvidt et forhold er straffbart.

Diskerud fikk anledning til å imøtegå påstandene. Man kan ikke unngå kritisk journalistikk ved å gjøre seg utilgjengelig. Uansett måtte Dagens Næringsliv kunne legge til grunn at svaret fra hans advokat var uttømmende.

Prinsipalt anføres det at artikkelen ikke innebærer en ærekrenkelse. Vurderingen må ta utgangspunkt i hva en alminnelige leser av avisen vil forstå, ikke et overfladisk inntrykk. Det påstås ikke i artikkelen at Diskerud er korrupt. Artikkelen inneholder ingen overdrivelser eller provokasjoner og holder seg derfor godt innenfor det tillatte. Også

advokat Eldens leserinnlegg skal inngå i vurderingen av hvordan avisens dekning av saken skal forstås.

At tema for artikkelen er mulige straffbare forhold, er ikke tilstrekkelig til at det foreligger en ærekrenkelse. Det er videre tatt en rekke forbehold i artikkelen. Det er ingen konstatering av skyld, det går fram av teksten at anmeldelsen gjelder selskapet, det framheves at etterforskningen vil bringe mer klarhet i de faktiske forholdene, og at anmeldelsen ble foretatt fordi kommunen ikke hadde noe valg. Det framheves videre at kommunen har sendt en anmeldelse til kommune for «*undersøkelse av mulig straffbart forhold*». Dagens Næringsliv har brakt videre opplysninger fra Tinn kommune, som ifølge advokat Elden og Diskerud har opptrådt eksemplarisk. Tatt i betraktning alle disse forbeholdene, medfører ikke artikkelen noen ærekrenkelse. Uansett vil disse forbeholdene få betydning dersom retten må foreta en rettsstridsvurdering etter skadeserstatningsloven § 3-6 a andre ledd.

Subsidiært gjøres det gjeldende at dersom artikkelen innebærer en ærekrenkelse, er den likevel berettiget. Inngrep i ytringsfriheten krever en særlig begrunnelse, der vurderingen av om saken har offentlig interesse i praksis er avgjørende. Domstolen skal ikke vurdere tidspunktet for publisering. I dette tilfellet var det uansett ingen grunn til å vente med publisering basert på det grunnlaget Dagens Næringsliv allerede hadde.

Etter Dagens Næringslivs syn forelå det en anmeldelse. En anmeldelse er en anmodning om etterforskning, og etterforskning er en undersøkelse av om det har skjedd en straffbar handling. Dagens Næringsliv videreformidlet en opplysning om at Tinn kommune hadde sendt en anmeldelse. Dette er en hendelse av stor offentlig interesse. Artikkelen var faktabasert, innehold ingen feil og Diskerud fikk anledning til å kommentere forholdet. Det forelå et fyllestgjørende grunnlag for artikkelen, som var basert på kommunens grundige vurdering, anmeldelsen med bilag og grundige undersøkelser fra journalistene. Det foreligger ingen brudd på «Vær varsom-plakaten», og det er ikke utvist noen uaktsomhet fra journalistene eller avisens side.

Beløpet som er krevd i oppreisning er alt for høyt sammenlignet med rettspraksis. Det er ikke påvist noe økonomisk tap.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Paal Richard Diskerud dømmes til å erstatte dagens Næringsliv AS' sakskostnader for lagmannsretten.

Lagmannsrettens syn på saken

Spørsmålet om artikkelen utgjør en ærekrenkelse

Hva som skal anses som en ærekrenkende ytring følger av skadeserstatningsloven § 3-6 a første ledd første setning:

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig.

Det følger av bestemmelsens ordlyd at det ikke kreves bevis for at ytringen faktisk har skadet en persons ærefølelse eller omdømme. Det avgjørende er om ytringen er *egnet* til å få slike følger.

Ved vurderingen av om artikkelen i Dagens Næringsliv er egnet til å skade Diskeruds ærefølelse eller omdømme, må artikkelen tolkes ut fra hvordan en ordinær leser av avisen vil oppfatte utsagnene i den konteksten de er framsatt, jf. HR-2015-1339-A. Både bilder og tekst må inngå i vurderingen. Etter lagmannsrettens syn må det legges til grunn at en ordinær leser av avisen vil tolke artikkelen slik det også går fram av artikkelen, nemlig at selskaper kontrollert av Diskerud og hans familie er anmeldt til Økokrim for mulig korrupsjon fordi selskapene har tilbudt kommunens næringssjef en stilling der lønnen delvis var basert på utbetaling av offentlige støttemidler.

Lagmannsretten har under tvil kommet til at artikkelen innebærer en ærekrenkelse. Selv om det ikke påstås i artikkelen at det har skjedd forsøk på korrupsjon, vil en opplysning om at en person mistenkes for en slik handling være egnet til å skade hans ærefølelse eller omdømme. I dette tilfelle framkommer det av artikkelen at det er en kommune som har anmeldt forholdet, og det er redegjort for det faktiske grunnlaget for anmeldelsen. Opplysningen om hvem som har anmeldt og redegjørelsen for det faktiske grunnlaget, vil derfor sannsynligvis føre til at en alminnelig leser ikke vil tenke at anmeldelsen er åpenbart grunnløs.

Etter lagmannsrettens syn er det heller ikke avgjørende at det framgår av artikkelen at det er selskaper, og ikke Diskerud personlig, som er anmeldt. Bruken av bildet av Diskerud på avisens forside, samt opplysningene om at han og hans familie kontrollerer de involvert selskapene og at Diskerud er daglig leder i ett av selskapene, som også omtales som Diskeruds selskap, innebærer at leseren knytter Diskerud nært til den mulige straffbare handlingen.

Spørsmålet om ærekrenkelsen er berettiget

Det følger skadeserstatningsloven § 3-6 a andre ledd at en ærekrenkende ytring ikke medfører ansvar dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensynene som begrunner ytringsfrihet. Om vurderingen heter det:

Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivaretatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.

Vurderingen må videre foretas i lys av retningslinjer trukket opp av Den europeiske menneskerettsdomstol i saker som gjelder avveiningen mellom ytringsfrihet i EMK artikkel 10 og vernet om privatlivet i EMK artikkel 8.

Lagmannsretten har etter en helhetsvurdering av momentene i skadeserstatningsloven § 3-6 a andre ledd kommet til at artikkelen var berettiget, og at den derfor ikke medfører erstatningsansvar for Dagens Næringsliv. Det er ikke tvilsomt at artikkelen var en belastning for Diskerud. Lagmannsretten har likevel kommet til at hensynet til ytringsfriheten må veie tyngre.

Etter lagmannsrettens syn bygget artikkelen på et fyllestgjørende faktisk grunnlag, og lagmannsretten kan ikke se at artikkelen inneholder noen faktiske feil.

Diskerud har anført at det feilaktig heter i artikkelen at det foreligger en anmeldelse. Han har vist til at brevet fra Tinn kommune til Økokrim hadde tittelen: «*Anmodning om undersøkelse av mulig straffbart forhold.*»

Lagmannsretten er ikke enig med Diskerud på dette punktet. Begrepet «anmeldelse» er ikke definert i lovgivningen. I Straffelovkommisjonens delutredning V, NOU 1992:23 kapittel 3 beskrives anmeldelse på følgende måte:

Anmeldelsen er en anmodning om at politiet etterforsker saken med sikte på å bringe på det rene hvem som er den skyldige, eventuelt om det er begått en straffbar handling.

I HR-2013-2638-A avsnitt 20 heter det:

Verken straffeloven eller straffeprosessloven definerer anmeldelse. Ut fra alminnelig språkbruk må det med anmeldelse menes å bringe et antatt straffbart forhold til politiets kunnskap.

Etter lagmannsrettens vurdering var det derfor ikke feil av Dagens Næringsliv å omtale kommunens brev til Økokrim som en anmeldelse. At rådmannen har forklart at det i brevet til Økokrim bevisst ble brukt ordet «*anmodning*» og ikke «*anmeldelse*», er ikke avgjørende så lenge ordet «*anmeldelse*» er dekkende for brevetts innhold.

Lagmannsretten kan heller ikke se at det var uriktig å omtale brevet fra kommunen som en anmodning om «etterforskning». Det følger av straffeprosessloven § 224 at etterforskning foretas når det er «rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold».

Diskerud har videre anført at Dagens Næringsliv uriktig har omtalt Mogen som «kommunens nærings sjef». Diskerud har vist til at Mogen var ansatt i Rjukan Næringsutvikling AS, som er et annet rettssubjekt enn Tinn kommune. Han har videre vist til at Aust Telemark tingrett i en dom av 10. november 2016 i en sak mellom Rjukan Næringsutvikling og Tinn kommune kom til at kommunen ikke var ansvarlig for Mogen, siden Mogen var daglig leder i Rjukan Næringsutvikling.

Etter lagmannsrettens vurdering var ikke Dagens Næringslivs omtale av Mogen som kommunes nærings sjef uberettiget. Mogen selv har forklart at han var kommunes nærings sjef. Rådmannen i Tinn kommune forklarte at Mogen var ansatt som nærings sjef i Tinn kommune fra 2012 til 1. november 2014. Mogen var utleid til det kommunale selskapet, men det var kommunen som var Mogens arbeidsgiver, ifølge rådmannens forklaring. Det avgjørende etter lagmannsrettens syn er uansett at Mogen i brevet fra kommunen til Økokrim omtaltes som «nærings sjef». Det var slik kommunen og Mogen oppfattet det, og Dagens Næringsliv måtte da også kunne omtale Mogen som kommunes nærings sjef.

Diskerud har videre anført at det i artikkelen uriktig omtales støttemidler i forbindelse med samtale om ansettelse av Mogen, siden det ikke var aktuelt med støttemidler før på et senere tidspunkt.

I artikkelen heter det at Rjukan Technology Center i en årrekke har forsøkt å etablere et datalagrings senter på Rjukan, og at selskapet i denne prosessen har forsøkt å utløse over 25 millioner kroner i offentlige støttemidler. I neste avsnitt heter det:

I den forbindelse skal nærings sjefen ha blitt tilbudt returkommisjoner i prosent av støttemidlene, ifølge Tinn kommune.

I artikkelen heter det videre at styreleder i Rjukan Næringsutvikling, Stein Lier-Hansen, hadde snakket med Mogen på telefon. Om samtalen heter det:

Mogen fortalte hvordan han som nærings sjef i Tinn kommune var blitt forespeilet en toppjobb i Diskerud-familiens selskap, samt bonuser i prosenter av de beløpene han klarte å skaffe til RTC i offentlig støtte.

Det ble ikke avklart under ankeforhandlingen hvilke støttemidler som kunne være aktuelle på hvilket tidspunkt. Dette er imidlertid ikke avgjørende, slik lagmannsretten ser det. Lagmannsretten har lagt avgjørende vekt på at det i Tinn kommunes brev til Økokrim opplyses at:

Mogen opplyste i telefonsamtale med Lier-Hansen at det som ledd i tilbudet var uttalt at dersom Mogen oppnådde tildeling av offentlige midler til Norzettas AS' virksomhet, ville han som påskjønnelse få en provisjon med utgangspunkt i de offentlige midler han klarte å skaffe til selskapet.

Basert på opplysningene i brevet til Økokrim sammenholdt med opplysningene fra Lier-Hansen om hva Mogen skal ha fortalt til han, finner lagmannsretten at Dagens Næringsliv hadde dekning for sin beskrivelse av knytningen mellom tilbudet om lønnskompensasjon og offentlige støttemidler. Dette er også nærmere beskrevet i notatet fra møtet 17. november 2014 mellom Mogen, ordføreren og rådmannen i Tinn kommune, som lagmannsretten har redegjort for ovenfor.

Diskerud mener videre at artikkelen uriktig framstiller det slik at Mogen fikk et konkret tilbud om arbeid, og at sonderingene gikk mellom Diskeruds selskap og Mogen. Diskerud har vist til at det aldri ble satt fram et konkret skriftlig tilbud om ansettelse overfor Mogen, men at det kun dreide seg om sonderinger.

På forsiden av Dagens Næringsliv heter det «*Ville ansette kommunens næringssjef*», og i artikkelen heter det at næringssjefen i Tinn kommune har varslet om at han «*ble tilbudt jobb og provisjoner*». Som det er redegjort for ovenfor heter det også i artikkelen at Mogen ifølge Lier-Hansen skal ha fortalt at han var blitt «*forespeilet en toppjobb i Diskerud-familiens selskap*». Artikkelen inneholder også et sitat fra Lier-Hansen der han uttaler at:

Det er liten tvil om at «tilbudet» ble oppfattet som et korrupsjonsforsøk mot næringssjefen.

I e-postkorrespondansen mellom Gøran Skaalmo og advokat Elden 19. november 2014, før artikkelen ble publisert, brukte advokat Elden begrepet «*arbeidstilbudet*». Advokat Elden skrev blant annet:

Arbeidstilbudet er fremsatt i full åpenhet; herunder også provisjonsbasert lønn ut fra selskapets inntekter/overskudd.

Lagmannsretten mener derfor at det ikke var uriktig å benytte begrepet arbeidstilbud basert på den informasjonen Dagens Næringsliv hadde.

Når det gjelder hvilke selskaper som ønsket å ansette Mogen, heter det i artikkelen at Mogen ble tilbudt arbeid i «*Diskerud-selskapet Rjukan Technology Center as (RTC)*». Det heter imidlertid også at Norzetta var selskapet som skulle drive datalagringscenteret på Rjukan, og som var selskapet der Mogen skulle ansettes.

Slik lagmannsretten forstår e-postkorrespondansen mellom Diskerud og Mogen og mellom Malin og Mogen i 2012, var det tale om ansettelse i Norzetta/Nydro. Artikkelen i Dagens

Næringsliv kan derfor framstå som noe upresis i omtalen av hvilket selskap Mogen formelt skulle ansettes i. Etter lagmannsrettens syn medfører dette likevel ikke at artikkelens innhold ikke kan anses berettiget. Det var liten tvil om at Norzetta/Nydro var Rjukan Technology Center sitt verktøy for å realisere datalagringscenteret. At det ifølge Diskeruds forklaring var aktuelt med ytterligere eiere i Norzetta/Nydro, endrer ikke lagmannsrettens vurdering av koblingen mellom Diskerud og selskapene i artikkelen. Lagmannsretten viser også til at Gøran Skaalmo i e-posten til advokat Elden 19. november 2012 skrev blant annet:

Pål Diskerud er daglig leder i RTC, og blir oppfattet av Tinn kommunes representanter som den som representerer alle eierinteressene i disse selskapene, samt det tilknyttede selskapet Rjukan Property Enhancement as. Påstanden om korrupsjonsforsøk er selvsagt alvorlig, og vi ønsker Pål Diskerud versjon av hvorfor næringsjefen skulle få returprovisjon av det RTC/Norzetta fikk i form av offentlige støttemidler?

I sitt svar bestred advokat Elden at det var tale om et korrupsjonsforsøk, men han kommenterte ikke opplysningene om selskapene eller Diskeruds tilknytning til disse. Han kommenterer heller ikke hvilket selskaper det var tale om å ansette Mogen i.

Lagmannsretten har forståelse for at Diskeruds advokat fokuserte på påstanden om korrupsjonsforsøket, men legger likevel til grunn at det ville være naturlig å kommentere Diskeruds eventuelt manglende tilknytning til disse selskapene eller til arbeidstilbudet, dersom opplysningene var uriktige.

Etter lagmannsrettens syn er det sentrale i artikkelen ikke hvilket konkret selskap Mogen skulle ansettes i, men at selskapene var knyttet til Diskerud og hans familie. Som nevnt, mener lagmannsretten at Dagens Næringsliv hadde tilstrekkelig grunnlag for å omtale denne tilknytningen.

Diskerud har anført at Dagens Næringsliv hadde plikt til å foreta en nærmere undersøkelse av om det faktisk hadde funnet sted et forsøk på korrupsjon. Lagmannsretten er ikke enig med Diskerud på dette punktet. Som nevnt inneholder ikke artikkelen noen konstatering av skyld. Det som omtales i artikkelen er at kommunen har sendt et brev til Økokrim med anmodning om etterforskning av forholdet. En alminnelig leser må forventes å forstå at dette ikke innebærer at det har funnet sted en straffbar handling, men at dette skal undersøkes. Lagmannsretten finner videre at Dagens Næringsliv har foretatt en forsvarlig kontroll av opplysningene. Det var tale om en anmeldelse fra et offentlig organ, som det er grunn til å feste lit til, og journalistene hadde vært i kontakt med de sentrale aktørene både på kommunal side og i de involverte selskapene.

Diskerud har vist til at Mogen i sin forklaring for lagmannsretten benektet at han hadde brukt ordet korrupsjon i samtaler med Lier-Hansen, rådmannen og ordføreren. Etter

lagmannsrettens syn er det ikke avgjørende hvordan Mogen beskrev dette overfor de nevnte personene. Dagens Næringsliv beskrev i artikkelen innholdet i brevet fra kommunen til Økokrim, og i brevet har kommunen omtalt hendelsen som «forsøk på korrupsjon».

Lagmannsretten finner videre at artikkelen ikke innebærer en krenkelse av en så alvorlig grad at artikkelens innhold ikke var berettiget. Artikkelen inneholder ingen konstatering av skyld, kun opplysninger om at det er sendt en anmeldelse. Det går videre fram av artikkelen at anmeldelsen gjelder selskapene, ikke Diskerud personlig. Videre går det fram av artikkelen at Diskerud avviser korrupsjonsforsøk, og at han mener at dette ikke har forankring i faktum. Det er tatt inn et sitat fra advokat Elden der han uttaler:

Arbeidstilbudet er fremsatt i full åpenhet; herunder også provisjonsbasert lønn ut fra selskapet inntekter/overskudd. Det har selvsagt intet med korrupsjon å gjøre.

Det er også inntatt et sitat fra styrelederen i Norzetta, der han uttaler at tilbudet til Mogen var klarert med Tinn kommune.

Lagmannsretten legger videre vekt på at hensynet til Diskerud er blitt ivaretatt ved at han ble gitt adgang til imøtegåelse. Advokat Elden ga overfor Dagens Næringsliv uttrykk for at han kunne svare på vegne av Diskerud, noe han også gjorde i e-posten av 19. november 2014. Diskerud har framhevet at det i e-posten fra Gøran Skaalmo ble vist til en anmeldelse, men at denne anmeldelsen ikke var sendt til Økokrim på tidspunktet advokat Elden mottok e-posten, med andre ord at de opplysningene advokat Elden ble forelagt av Dagens Næringsliv ikke var korrekte. Lagmannsretten forstår Diskeruds anførsel slik at han derfor ikke hadde behov for å kommentere saken ytterligere. Lagmannsretten viser imidlertid til at advokat Elden kommenterte de sentrale opplysningene i artikkelen, nemlig påstanden om korrupsjonsforsøk. De sentrale elementene i anmeldelsen er også omtalt i e-posten fra Skaalmo, og ble også kommentert av advokat Elden, jf. sitatet som det er vist til ovenfor.

I tillegg til imøtegåelsen fra advokat Elden som er tatt inn i selve artikkelen, trykket Dagens Næringsliv også et leserinnlegg fra advokat Elden 22. november 2014 der han kommenterer de sentrale opplysningene i artikkelen.

Lagmannsretten har videre lagt betydelig vekt på at allmenne hensyn tilsier at Dagens Næringsliv publiserte artikkelen. I forarbeidene til skadeserstatningsloven § 3-6 a, Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) heter i spesialmerknadene til bestemmelsen:

Ytringer som vanligvis tilfredsstillt kravet til allmenn interesse, vil være slike som berører politiske emner eller er av maktkritisk karakter, uavhengig av hva slags makt det er tale om. Gjenstand eller mål for slike ytringer vil kunne være personer innenfor offentlig eller privat virksomhet. Men også beskyldninger på mer personlige

områder kan tenkes å ha allmenn interesse, for eksempel dersom det dreier seg om å hindre grove overgrep eller lignende. Ved å nevne den allmenne interesse særskilt har departementet også for øye den særlige rolle pressen har som «public watchdog», slik EMD gjerne uttrykker det.

I dette tilfellet omtalte Dagens Næringsliv et mulig forsøk på korrupsjon overfor en kommunal tjenestemann fra en privat eiendomsutvikler. Artikkelen tema ligger derfor i kjernen av medias samfunnsoppdrag. Etter lagmannsrettens syn er det ikke uberettiget at Dagens Næringsliv identifiserte de selskapene som var direkte involvert eller hadde eierinteresser. En identifisering av selskapene vil innebære at også ledelsen i selskapene identifiseres, siden dette er offentlig tilgjengelig informasjon. Lagmannsretten kan derfor ikke se at det var uberettiget av Dagens Næringsliv å navngi Diskerud og benytte bilde av han. Når temaet har allmenn interesse, og artikkelen ikke inneholder faktiske feil, bør domstolen være varsom med å overprøve pressens valg av billedbruk, layout og andre sider ved utformingen ved publiseringen.

Domstolene skal heller ikke overprøve medias valg av tidspunkt for publisering, jf. Den Europeiske Menneskerettighetsdomstols avgjørelse i *Bozhkov mot Bulgaria*, avsnitt 48 med videre henvisninger. Etter lagmannsrettens syn hadde Dagens Næringsliv tilstrekkelig grunnlag for publisering av opplysningene om anmeldelsen, og domstolen kan dermed ikke foreta en egen vurdering av tidspunktet for publisering.

Diskerud har endelig anført at Dagens Næringsliv har opptrådt forsettlig eller uaktsomt fordi avisen har brutt «Vær varsom-plakaten» og sine egne kontrollrutiner. Som det er redegjort for ovenfor, mener lagmannsretten at artikkelen ikke inneholder uriktige påstander. Det skal derfor mye til for å konstatere ansvar etter skadeserstatningsloven § 3-6 a basert på brudd på bransjeinterne normer eller avisens egne rutiner.

Diskerud har vist til punkt 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 og 4.13 i «Vær varsom-plakaten». Lagmannsretten kan ikke se at det foreligger brudd på noen av disse bestemmelsene. Det er lagt tilstrekkelig vekt på saklighet og omtanke (punkt 4.1). Punkt 4.3 er ikke relevant. Det er tilstrekkelig dekning for overskrifter, henvisninger og ingresser (punkt 4.4). Det framgår tilstrekkelig klart at det kun foreligger en anmeldelse, og at saken må undersøkes nærmere (punkt 4.5). Etter lagmannsrettens syn var det relevant å identifisere selskapene som var involvert og dermed Diskerud som opptrådte på vegne av ledelsen (punkt 4.7). Det er opplyst at mulig etablering av datalagringscenter på Rjukan hadde fått bred omtale i den lokale pressen, og at saken hadde stor politisk betydning. Etter lagmannsrettens vurdering har det allmenn interesse hvilke private aktører som deltar i offentlige prosjekter av stor betydning. Dette medfører også at personer som opptrer på vegne av de private selskapene må regne med offentlig omtale, uavhengig av om de selv har søkt offentlig oppmerksomhet. Endelig kan lagmannsretten ikke se at artikkelen inneholder feil som skulle vært rettet eller beklaget (punkt 4.13).

Lagmannsretten nevner også, uten at det er avgjørende for den rettslige vurderingen, at Diskerud ikke har klaget til Pressens faglig utvalg, som er nærmere til å vurdere de presseetiske sidene ved artikkelen.

Lagmannsretten finner heller ikke at Dagens Næringsliv har begått brudd på egne interne retningslinjer.

Oppsummering

Lagmannsretten har kommet til at Dagens Næringslivs artikkel var berettiget, jf. skadeserstatningsloven § 3-6 a andre ledd. Det foreligger derfor ikke grunnlag for erstatning, og anken fra Diskerud skal forkastes.

Sakskostnader

Dagens Næringsliv har vunnet saken og har etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd krav på full erstatning for sine sakskostnader. Det foreligger ingen tungtveiende grunner som tilsier at Diskerud skal fritas for erstatningsansvaret, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

Advokat Helle har lagt fram en kostnadsoppgave på til sammen 520 617 kroner. Bortsett fra 1 227 kroner til kopiering, utgjør det øvrige beløpet salær til prosessfullmektigen. Lagmannsretten finner at kostnadene har vært nødvendige og rimelige, og legger derfor kostandsoppgaven til grunn.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Paal Richard Diskerud til Dagens Næringsliv AS 520 617 – femhundreogtjuetusenseksundreogstøtten – kroner innen 2 uker fra forkynnelsen av dommen.

Irene Sogn

Jeg bekrefter at rettens øvrige medlemmer har godkjent avgjørelsens innhold på e-post 29. mars 2022, jf. signaturforskriften § 4 andre og tredje ledd.

Irene Sogn

Dokument i samsvar med original:
Beate Kyung Næss